

# **ПРОДУКТИВНІСТЬ РІЗНИХ ЛІНІЙ КАРТОПЛІ ЗА ВИРОЩУВАННЯ НА ТЕМНО-СІРОМУ ОПІДЗОЛЕНОМУ ҐРУНТІ**

**КОСЕНКО Є.О.**, здобувач ступеня вищої освіти «Магістр» 2 року навчання

Науковий керівник: **СЕМЕНКО Л.О.**, к. с.-г. наук, доцент

*Національний університет біоресурсів і природокористування України*

Картоплярство в Україні є важливою галуззю сільського господарства, яка займає четверте місце у світі за обсягами виробництва. Насінництво є фундаментом високої врожайності та якості картоплі, що прямо впливає на розвиток всього картоплярства.

Основною умовою отримання високих врожаїв картоплі є впровадження науково обґрунтованих агротехнічних заходів: правильного насінництва, сучасних технологій вирощування, ефективного захисту від хвороб і шкідників, а також раціонального збирання та зберігання врожаю. Картопля належить до культур, які сильно уражуються різними хворобами.

В Україні дедалі активніше розвивається система первинного насінництва картоплі із застосуванням оздоровленого вихідного матеріалу. Практичні результати підтверджують високу ефективність цього підходу, урожайність таких посадок перевищує показники звичайних на 20-40%. Найефективнішим методом виготовлення доbazового садивного матеріалу є використання насінневого матеріалу, отримання шляхом культивування біотехнологічного меристем *in vitro*. Такий підхід дає змогу отримати високопродуктивний садивний матеріал, а також суттєво прискорює процес нарощування його кількості й поширення нових сортів, які мають підвищений попит серед виробників.

Метою досліджень було проведення польового досліді із випробування різних ліній сорту Скарбниця, на території господарства ТОВ «Біотех ЛТД», з використанням розсадного методу вирощування на фоновому удобренні.

Результати досліджень свідчать, що між клоновими лініями спостерігається значна варіація за основними господарсько-цінними показниками - середньою кількістю бульб, середньою масою клону та середньою масою однієї бульби. Це підтверджує високу внутрішньосортову мінливість сорту Скарбниця та дає змогу виділити найбільш продуктивні форми для подальшого розмноження.

Середня кількість бульб на один кущ варіювала в межах від 4,6 до 21,7 шт. Найменшу кількість бульб сформувала лінія 5/4 (4,6 шт), що може бути пов'язано з її низькою кущистістю. Найвищі показники спостерігались у ліній 5/7 (21,7 шт.), 4/1 (18,6 шт.) та 4/3 (18,0 шт.), які характеризуються високим рівнем бульбоутворення. Максимальні значення цього показника вказують на високий рівень формування стolonів за умов збалансованого живлення азотом, фосфором і калієм. Середнє значення кількості бульб по варіантах становило приблизно 12,3 шт., що є типовим для цього високопродуктивного сорту картоплі.

Середня маса клонів істотно відрізнялась залежно від лінії та коливалась від 75,7г (лінія 5/4) до 716,0 г (лінія 5/7). Найбільші бульби формували лінії 3/1 (60,2 г), 1/2 (50,9г) та 1/1 (50,1 г). Натомість мінімальні показники маси окремої бульби формувались у лінії 5/4 (19,9 г) та 2/1 (25,8 г). Високі результати за масою клонів і бульб характерні для ліній, які відзначались також інтенсивним ростом у попередніх фазах розвитку. Зокрема, лінії 1/1, 3/6, 4/3 та 5/7 поєднують високі показники росту з високою врожайністю, що дозволяє віднести їх до найбільш перспективних для подальшого розмноження. Такий результат можна пояснити оптимальним співвідношенням між вегетативною масою рослин і розвитком стolonів у поєднанні з ефективним використанням елементів живлення з ґрунту.

Таким чином, результати досліджень засвідчують, що між клоновими лініями сорту Скарбниця існують істотні відмінності за продуктивністю. Найбільш урожайними виявились лінії 5/7, 3/6 та 1/1, які можна рекомендувати для подальших робіт у системі насінництва картоплі у господарстві.